

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 13 sierpnia 2025 r.
znak sprawy: DOS.dws.071.68.2025

Pan Marek Wojciechowski
Wicemarszałek Województwa Lubelskiego

Dotyczy: pisma [RR-VII.052.2.3.2025]. z 3 lipca 2025 r.

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na pismo dotyczące postulatów przedstawicieli Grupy Tematycznej ds. rolnictwa i obszarów wiejskich z regionu lubelskiego, poniżej przedkładam informacje.

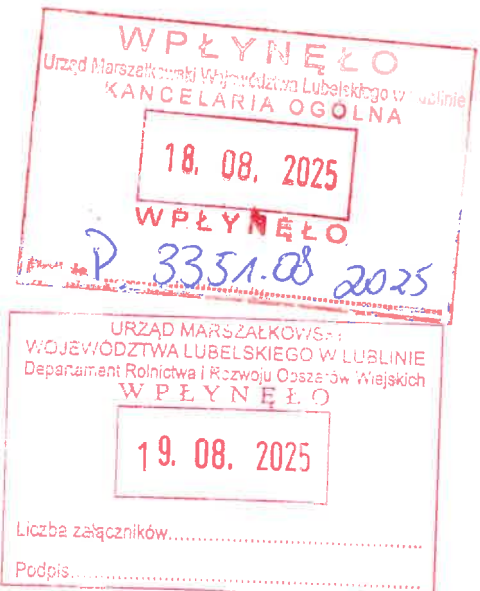
Ad Zapewnienia środków finansowych w ramach działań na rzecz ochrony środowiska.

W związku z ogromnym zainteresowaniem wsparciem znacznie przekraczającym obowiązujący w chwili naboru wniosków limit Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW) podjęło decyzję o konieczności zapewnienia większego budżetu dla interwencji I.10.4 - Inwestycje przyczyniające się do ochrony środowiska i klimatu.

Limit środków Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (PS WPR) przewidziany na realizację I.10.4 wynosił 929,5 mln zł, co odpowiada kwocie 217,5 mln euro. Nabór wniosków w ramach tej interwencji przeprowadzony został w terminie 23 października–20 listopada 2024 r. Złożonych zostało 28 957 wniosków o przyznanie pomocy na kwotę 5 867 mln zł. Oznacza to wykorzystanie limitu w 631% i faktyczne zapotrzebowanie na środki interwencji większe od dostępnej alokacji o 4 937 mln zł, tj. o ok. 1 148 mln euro. Szacuje się, że obecny limit środków dla I.10.4. pozwoli na kontraktację jedynie ok. 4 tys. wniosków.

W związku z powyższym MRiRW zidentyfikowało ok. 202 mln euro wolnych środków w innych interwencjach i rozpoczęło procedurę zmiany PS WPR. Zgodnie z Uchwałą Nr 113 Komitetu Monitorującego PS WPR z 28 maja 2025 r. w sprawie zmian w rozdziale 6. Plan finansowy oraz rozdziale 2.3. Plan celów końcowych PS WPR proponuje się dokonanie stosownych przesunięć finansowych pomiędzy interwencjami PS WPR, zgodnie z tabelą zaprezentowaną poniżej.

Procedura ta jest jednak czasochłonna i oczekiwanie na jej zakończenie oznaczałoby, że wnioskodawcy musieliby oczekiwać na zawarcie umów o przyznaniu pomocy, a w skrajnym przypadku, zgodnie z obowiązującymi wytycznymi i procedurami, Agencja Restrukturyzacji i

Modernizacji Rolnictwa (ARIMR) byłaby zmuszona do odmowy przyznania pomocy z powodu wyczerpania limitu środków w naborze wniosków.

Proponowane w Uchwale Nr 113 realokacje pomiędzy interwencjami PS WPR				
Instrument	Zmniejszenie (w EUR)		Zwiększenie (w EUR)	
	Środki publiczne	Środki EFRROW	Środki publiczne	Środki EFRROW
I.9 - Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW)	1 000 000	650 000		
I.10.2 Inwestycje w gospodarstwach rolnych w zakresie OZE i poprawy efektywności energetycznej	77 000 000	42 350 000		
I.10.15 Inwestycje poprawiające dobrostan bydła i świń	62 000 000	34 100 000		
I.13.1 LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS)	12 109 591	6 660 275		
I.13.2 Tworzenie i rozwój organizacji producentów i grup producentów rolnych	50 000 000	27 500 000		
I.10.4 „Inwestycje przyczyniające się do ochrony środowiska i klimatu”			202 291 409	111 260 275
Razem	202 109 591	111 260 275	202 291 409	111 260 275

Część tych zmian nie wymaga zgody Komisji Europejskiej (KE) i w tym zakresie dokonano już zmian w wytycznych w zakresie podziału środków dostępnych w ramach niektórych interwencji PS WPR.

W zmianie wytycznych zwiększono zatem limit dla interwencji I.10.4 – o 76 450 000 euro EFRROW, jednocześnie zmniejszając limit dla interwencji I.10.2 – o 42 350 000 euro EFRROW i dla interwencji I.10.15 – o 34 100 000 euro EFRROW, co jest zgodne z kwotami zaproponowanymi w Uchwale Nr 113 KM PS WPR. Zmienione wytyczne obowiązują od 1 lipca 2025 r. a kwota środków dostępnych dla interwencji I.10.4 to 196 072 600 euro EFRROW, czyli 356 495 636 euro środków publicznych.

Pozostała kwota zwiększająca budżet interwencji I.10.4 (tj. 34 810 275 euro EFRROW, w ramach oszczędności z I.9 oraz I.13.) zostanie uwzględniona w wytycznych po zgodzie KE na zmianę Planu, ponieważ przesunięcie środków nastąpi z innego rodzaju interwencji.

Ad Dopuszczenia do użytku wybranych środków ochrony roślin.

Przed wszystkim należy zaznaczyć, że MRiRW podnosi w czasie spotkań różnych szczebli w Unii Europejskiej (UE), że wycofywanie ze stosowania kolejnych substancji czynnych środków

ochrony roślin staje się coraz większym problemem dla rolnictwa, a dalsze ograniczanie dostępności substancji czynnych, przy braku efektywnych rozwiązań alternatywnych, utrudnia skuteczną ochronę upraw. Niemniej zgodnie z art. 29 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 (1) „bez uszczerbku dla art. 50 środki ochrony roślin uzyskuje zezwolenie wyłącznie wtedy, gdy zgodnie z jednolitymi zasadami, o których mowa w ust. 6, spełnia następujące wymogi: a) substancje czynne, sejfery i synergetyki środka zostały zatwierdzone”.

Zatwierdzenie wskazanych w piśmie substancji czynnych zostało wycofane rozporządzeniami wykonawczymi KE. Aktualnie dominującym powodem wycofywania substancji czynnych w UE jest wynik ich oceny, który wskazuje, że posiadają one właściwości zaburzające funkcjonowanie układu hormonalnego, które mogą mieć niekorzystny wpływ na ludzi. Tym samym, decyzje o nieodnowieniu wskazanych w piśmie substancji czynnych zostały podjęte na podstawie oceny naukowej, która wykazała m.in. szkodliwe działanie tych substancji na zdrowie ludzi.

Rozporządzenia wykonawcze cofające zatwierdzenia substancji czynnych obowiązują wprost we wszystkich krajach członkowskich UE i są to akty prawa KE, zaś minister właściwy do spraw rolnictwa nie posiada kompetencji umożliwiających ich uchylenie lub zmianę.

Należy również zaznaczyć, że w celu poszerzenia palety dostępnych środków ochrony roślin MRiRW zachęca producentów środków do rejestracji w Polsce środków dopuszczonych do stosowania w innych państwach członkowskich. Rejestracje środków ochrony roślin zawierających nowe substancje czynne, dotychczas niestosowane w Polsce, traktowane są przez ministerstwo priorytetowo.

Ad Wsparcia dla produkcji zwierzęcej - apelujemy o wdrożenie skutecznych mechanizmów pomocy dla hodowców trzody chlewnej w kontekście:

- niskich cen skupu żywca, które nie pokrywają kosztów produkcji,
- braku opłacalności chowu ze względu na wysokie koszty pasz i energii,
- wysokich zapasów zbóż, które nie są zagospodarowane z powodu drastycznego spadku popytu zwierząt przy istniejącym ryzyku otwarcia granic (umowa UE - Mercosur),
- ograniczonej liczby odbiorców, podczas gdy zakłady skupujące trzodę chlewną często unikają opodatkowania, co dodatkowo narusza równowagę rynkową i uderza w uczciwych rolników.

Stabilność rynków rolnych jest kwestią złożoną, a zakres mechanizmów, które można zastosować jest dość ograniczony. Obecne przepisy regulujące wspólną organizację rynków produktów rolnych nie przewidują mechanizmów związanych z regulacją cen, a pomocowe środki wyjątkowe, które może wdrożyć KE, uruchamiane są w sytuacjach poważnych zakłóceń na rynkach rolnych. W roku 2025 ceny skupu świń utrzymują się na poziomie niższym niż w roku

ubiegłym, jednak KE podkreśla, że ceny są stosunkowo wysokie i zachowują poziom o blisko 8% wyższy niż średnia z lat 2000–2024. W związku z tym nie ma podstaw do wdrażania środków pomocy nadzwyczajnej związanej z rozwojem sytuacji cenowej na rynku wieprzowiny. W chwili obecnej ceny wkraczają w coroczny sezonowy okres korekty cen.

Niezależnie od powyższego należy przypomnieć, że w styczniu br., po gwałtownym spadku cen w reakcji na zachwiania sytuacji na rynku niemieckim po potwierdzeniu przypadku pryszczycy, MRiRW zwróciło się do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKIK) z wnioskiem o przeanalizowanie sytuacji na rynku skupu świń pod kątem ewentualnej zмовы cenowej albo stosowania innych niedozwolonych praktyk wykorzystujących przewagę kontraktową przez zakłady mięsne względem rolników, dostawców świń. Przeprowadzona przez UOKIK analiza sytuacji na rynku wieprzowiny wskazuje, że malejące ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce w 2024 roku i na początku 2025 roku były wynikiem zjawisk rynkowych, głównie wpływu większej krajowej podaży wieprzowiny, która wywołała presję na obniżki cen.

Należy podkreślić, że uboje świń w okresie styczeń–kwiecień średnio w (UE) są wyższe w relacji r/r o +1,5%, natomiast pod względem wagowym wyższe o +3,2%. Wśród czołowych producentów wzrost wagowy ubojów nastąpił również w Polsce i wyniósł +4,7% r/r.

Producenci świń w celu podniesienia konkurencyjności swoich gospodarstw mają możliwość ubiegania się o inwestycyjne mechanizmy wsparcia, w tym związane z poprawą dobrostanu zwierząt czy unowocześnieniem procesu produkcji, przewidziane w PS WPR oraz KPO.

Informuję, że w PS WPR w II filarze przewidziano interwencję Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie. Pomoc w ramach tej interwencji przyznawana jest rolnikom realizującym programy ochrony zasobów genetycznych, które są kierowane przez Instytut Zootechniki - Państwowy Instytut Badawczy. Wsparcie obejmuje zarówno lochy jak i knury ras: puławskiej, złotnickiej białej i złotnickiej pstrej. Płatności dotyczą ras zachowawczych objętych odpowiednim programem ochrony, jeżeli ich liczba w stadzie wynosi co najmniej: 10 loch rasy puławskiej, 8 loch rasy złotnickiej białej i złotnickiej pstrej. Wsparcie można uzyskać maksymalnie do 70 loch stada świń rasy puławskiej oraz 100 loch pozostałych ras.

Płatność przyznawana jest corocznie zarówno do samic, jak i samców objętych pięcioletnim zobowiązaniem i wynosi 1335 zł/szt.

Dodatkowo w ramach PS WPR rolnik może otrzymać wsparcie za realizację ekoschematu Dobrostan zwierząt, którego celem jest zachęcenie rolników do promowania podwyższonych warunków dobrostanu zwierząt. W ramach tej interwencji można uzyskać wsparcie mające na celu zrekompensowanie rolnikom dodatkowych kosztów i utraconych dochodów w wyniku prowadzenia praktyk hodowlanych związanych z podwyższonym dobrostanem zwierząt.

Płatność dobrostanową może otrzymać rolnik utrzymujący w swoim gospodarstwie: świnie (lochy i tuczniki), bydło (krowy mleczne, krowy mamki i opasy), owce, kozy, konie lub drób (kury nioski, kurczęta brojlery, indyki z przeznaczeniem do produkcji mięsa). Rolnik ma do dyspozycji 13 wariantów.

Rolnicy zajmujący się chowem i hodowlą trzody chlewnej, mogą uzyskać pomoc w ramach ekoschematu Dobrostan zwierząt, w którym wsparciem objęte zostały lochy i tuczniki. Płatność dobrostanowa przyznawana jest za realizację zobowiązań w zakresie dobrostanu zwierząt, które wykraczają ponad odpowiednie obowiązkowe normy wynikające z powszechnie obowiązującego prawa i powszechnie stosowane praktyki.

W ramach wariantów Dobrostan loch i Dobrostan tuczników można zdecydować się na realizację następujących praktyk:

- zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach,
- zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach,
- utrzymywanie na ściółce,
- późniejsze odsadzanie prosiąt - nie wcześniej niż w 35. dniu od dnia ich urodzenia (tylko do loch),
- utrzymywanie w cyklu zamkniętym (tylko do tuczników).

Każdej praktyce (zgodnie z poniższą tabelą) została przypisana odpowiednia liczba punktów.

Wartość punktu ustalana jest corocznie wg kursu EUR/PLN z ostatniego dnia roboczego września oraz liczby zwierząt kwalifikujących się do płatności.

Tabela 1. Stawki płatności w ramach wariantów: Dobrostan loch i Dobrostan tuczników.

Wariant	Praktyka	Wysokość stawki płatności na rok 2024
		PLN/szt.
Dobrostan loch	Zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach	361,72
	Zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach	862,57
	Utrzymywanie na ściółce	148,40
	Późniejsze odsadzanie prosiąt	250,42
	Utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QAFP	176,22
Dobrostan tuczników	Zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach	37,10
	Zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach	55,65
	Utrzymywanie na ściółce	55,65
	Utrzymywanie w cyklu zamkniętym	27,82
	Utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QAFP	46,37

Płatności w obrębie danej grupy technologicznej są przyznawane z zastosowaniem poniższych progów degresywności:

- do 100 DJP – 100%,
- powyżej 100 DJP do 150 DJP – 75%,
- powyżej 150 DJP – brak płatności.

Powyższe progi degresywności nie dotyczą płatności do zwierząt utrzymywanych w systemie rolnictwa ekologicznego oraz płatności do loch lub tuczników utrzymywanych w ramach krajowego systemu jakości QAFP, jeżeli rolnik ubiega się o te płatności na uproszczonych zasadach oraz płatności w ramach praktyki polegającej na utrzymywaniu zwierząt, tj. loch, tuczników, zgodnie z wymogami krajowych systemów jakości QAFP.

Ad Przywrócenia kontroli granicznych w kontekście zagrożenia pryszczycą.

Kluczowym unijnym aktem prawnym w zapobieganiu i zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt jest rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniające i uchylające niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt („Prawo o zdrowiu zwierząt”) (2).

Rozporządzenie to ustanawia zharmonizowane przepisy dotyczące:

- zapobiegania chorobom i gotowości na wypadek wystąpienia potencjalnych ognisk chorób (np. bioasekuracja), m.in. wykorzystywania narzędzi diagnostycznych, szczepień i leczenia,
- identyfikacji i rejestracji zwierząt i określonych produktów pochodzenia zwierzęcego (np. nasienie, komórki jajowe i zarodki) oraz certyfikacji i śledzenia ich przesyłek,
- wprowadzania zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego do UE oraz ich przemieszczania na jej terytorium,
- zwalczania chorób oraz ich likwidacji, w tym środków nadzwyczajnych, takich jak ograniczenia przemieszczania zwierząt, uśmiercanie i szczepienia.

Zgodnie z ww. rozporządzeniem warunki przemieszczania są jednym ze środków zarządzania, obok procedur stosowanych w gospodarstwie, który jest elementem bioasekuracji zwierząt utrzymywanych w danym gospodarstwie.

Równocześnie należy pamiętać, że w przypadku handlu wewnątrzunijnego (przemieszczanie zwierząt między krajami UE) wszystkie żywe zwierzęta muszą być transportowane ze świadectwem zdrowia zatwierdzonym przez urzędowego lekarza weterynarii określającym, że zwierzęta spełniają podstawowe wymagania dotyczące zdrowia zwierząt określone w obowiązujących przepisach prawa.

Ponadto oprócz ogólnych wymogów, w przypadku poważnego wybuchu choroby w krajach UE mogą zostać wprowadzone szczególne wymogi dotyczące handlu niektórymi żywymi zwierzętami mające na celu zapobieganie rozprzestrzenianiu się choroby.

Z taką sytuacją mieliśmy do czynienia w odniesieniu do pryszczycy (FMD). W związku z kolejnymi ogniskami tej choroby KE wydawała kolejne decyzje wykonawcze określające środki nadzwyczajne, w tym zakaz przemieszczania zwierząt wrażliwych, produktów pochodzących od tych zwierząt oraz materiału biologicznego, a także pasz i przedmiotów, które mogą przenosić wirusa.

Ponadto Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi czterokrotnie wydawał akty prawne zakazujące przemieszczania zwierząt wrażliwych na pryszczycę i określonych produktów, które mogą przenosić tę chorobę z obszarów, na które oddziaływały stwierdzone ogniska, które obowiązywały do czasu wydania przez KE ww. decyzji.

Chronologia publikacji poszczególnych rozporządzeń MRiRW oraz decyzji wykonawczych KE dostępna jest pod linkiem <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/pryszczycza>.

W Polsce nie ma pryszczycy i nie ma podejrzeń ewentualnej transmisji wirusa na terytorium RP. Niemniej sytuacja jest monitorowana. Bez nowych zakażeń pozostają także Słowacja i Węgry, gdzie sytuacja epidemiologiczna została unormowana, a obszary objęte ograniczeniami z dniem 6 czerwca 2025 r. zostały wygaszone.

Podsumowując, przyjęte aktualnie na różnych etapach rozwiązania mające na celu ograniczenie ryzyka zawleczenia choroby do Polski sprawdzają się w praktyce, co potwierdza fakt, że Polska pozostała krajem wolnym od FMD. W związku z powyższym aktualnie nie jest planowane przywrócenie kontroli granicznych. Jednocześnie Inspekcja Weterynaryjna nadal pozostaje w stanie gotowości i monitoruje sytuację związaną z pryszczycą. Dodatkowo zarówno lekarze weterynarii, jak i hodowcy są proszeni o kontynuację szczegółowych obserwacji zwierząt i zwracanie uwagi na anomalie zdrowotne zwierząt parzystokopytnych, które mogłyby sugerować wystąpienie choroby zakaźnej zwierząt. Każde podejrzenie w tym obszarze należy natychmiast przekazywać powiatowym lekarzom weterynarii.

Ad Uruchomienia programu odbioru azbestu z terenów wiejskich.

Zagadnienie usuwania azbestu z terenów wiejskich, w tym z gospodarstw rolnych, jest objęte wsparciem w ramach programu priorytetowego realizowanego przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW), część 2 – „Przedsięwzięcia w zakresie zbierania, transportu oraz unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest realizowane w gospodarstwach rolnych”.

Program wspiera gospodarstwa rolne objęte wcześniej pomocą w ramach inwestycji A1.4.1 Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, której celem była, m.in., wymiana pokryć dachowych wykonanych z materiałów szkodliwych dla zdrowia lub środowiska.

W ramach przedsięwzięcia możliwe jest uzyskanie dofinansowania w wysokości do 100% kosztów kwalifikowanych obejmujących zbieranie, transport i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest. Całkowity budżet programu wynosi 200 mln zł, a planowany efekt ekologiczny zakłada unieszkodliwienie co najmniej 285 714 Mg odpadów zawierających azbest.

Nabór wniosków prowadzony jest w trybie ciągłym przez wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej, które działają w porozumieniu z NFOŚiGW i są odpowiedzialne za obsługę formalną przedsięwzięć. Wnioski o dofinansowanie składają jednostki samorządu terytorialnego (gminy), które realizują zadania na rzecz beneficjentów końcowych objętych wsparciem w ramach inwestycji A1.4.1 Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności. Zgodnie z zapisami programu priorytetowego gminy pełnią rolę beneficjentów końcowych, natomiast ostatecznymi odbiorcami korzyści są rolnicy, którym udzielono wsparcia na wymianę pokryć dachowych z materiałów zawierających azbest.

Jednocześnie MRiRW, dostrzegając istotne znaczenie problematyki zagospodarowania wyrobów zawierających azbest na obszarach wiejskich, 23 grudnia 2024 r. zwróciło się do Ministerstwa Klimatu i Środowiska z wnioskiem o kontynuację finansowania przez NFOŚiGW programu pn. „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest”, a także o jego rozszerzenie o możliwość dofinansowania wymiany pokryć dachowych wykonanych z azbestu zarówno na budynkach mieszkalnych, jak i gospodarskich zlokalizowanych na terenach wiejskich. Wystąpienie to miało na celu zapewnienie ciągłości finansowania działań związanych z eliminacją azbestu w kolejnych latach, po zakończeniu realizacji inwestycji w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO).

Ad Zapewnienia odpowiednich środków finansowych na ubezpieczenia upraw i gospodarstw jako wsparcie systemu ubezpieczeń poprzez:

- powszechne wprowadzenie składek obowiązkowych,
- zniesienie (skrócenie) okresu karencji przy ubezpieczeniu płodów rolnych,
- uproszczenie procedur w przypadku zawierania umowy, jak i w przypadku likwidacji szkody.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa (3) zakłady ubezpieczeń są zobowiązane do zawarcia umowy ubezpieczenia z rolnikiem z tytułu:

- 1) odpowiedzialności cywilnej rolników oraz każdej osoby, która pracując w gospodarstwie rolnym w okresie trwania ochrony ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z posiadaniem przez rolnika tego gospodarstwa rolnego,

- 2) obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych (pojazdów samochodowych, ciągników rolniczych, motorowerów i przyczep) za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów,
- 3) ubezpieczenia budynków wchodzących w skład gospodarstwa od ognia i innych zdarzeń losowych.

Obowiązujący obecnie system ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (4) umożliwia 65% dopłatę z budżetu państwa do składki ubezpieczenia:

- upraw zbóż, w tym gryki i kukurydzy, upraw rzepaku, rzepiku, słonecznika, facelii, gorczycy, lnu, konopi włóknistych, chmielu, tytoniu, warzyw gruntowych, drzew i krzewów owocowych, truskawek, ziemniaków, buraków cukrowych, bobowatych grubonasiennych (roślin strączkowych), w tym soi, upraw bobowatych drobnonasiennych lub roślin zielarskich, od zasiewu lub wysadzenia do ich zbioru, od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych przez huragan, powódź, deszcz nawalny, grad, piorun, obsunięcie się ziemi, lawinę, suszę, ujemne skutki przezimowania oraz przymrozki wiosenne,
- bydła, koni, owiec, kóz, drobiu lub świń od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych przez huragan, powódź, deszcz nawalny, grad, piorun, obsunięcie się ziemi, lawinę oraz w wyniku uboju z konieczności.

W ramach obowiązkowych ubezpieczeń rolnik otrzymujący dopłaty bezpośrednie, musi ubezpieczyć przynajmniej połowę powierzchni upraw rolnych dotowanych, z wyłączeniem łąk i pastwisk, od przynajmniej jednego ryzyka obowiązkowego: gradu, przymrozków wiosennych, ujemnych skutków przezimowania, powodzi czy suszy.

W ustawie budżetowej na dopłaty do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich została zaplanowana kwota 920 504 mln zł.

Od stycznia 2025 roku wprowadzono zmiany do ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, które rozszerzyły katalog upraw, do których udzielane są ze środków budżetu państwa dopłaty do składek z tytułu zawarcia umów ubezpieczenia o słonecznik, facelię, len, konopie włókniste, bobowate drobnonasienne, rośliny zielarskie i gorczycę.

Ponadto w celu zwiększenia dostępności ubezpieczenia - zwiększona została fakultatywna franszyza do 35% w przypadku ubezpieczenia upraw drzew i krzewów owocowych oraz truskawek oraz zwiększone zostały limity procentowe stawek sumy ubezpieczenia za ubezpieczenia upraw drzew i krzewów owocowych oraz truskawek z dopłatą do składek ubezpieczenia z 9% dla gleb I-IV klasy, 12% dla gleb V klasy i 15% dla gleb VI klasy odpowiednio do: 20%, 22% i 25%.

W związku z obserwowanymi w ostatnim czasie katastrofalnymi w skutkach nawałnicami i burzami gradowymi Minister RiRW zwrócił się do Prezesa Polskiej Izby Ubezpieczeń o

zobowiązanie zarządów zakładów ubezpieczeń do bezzwłocznej likwidacji szkód w uprawach rolnych i wypłatę należnych producentom rolnym odszkodowań.

Jednocześnie informuję, że kontynuowane są prace nad zmianami w ustawie o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich w celu zwiększenia dostępności oferty ubezpieczeniowej dla upraw rolnych oraz uproszczenia systemu ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich.

Zakłady ubezpieczeń, które podpisały z Ministrem RiRW umowy na stosowanie dopłat do składek należnych od producentów rolnych z tytułu zawarcia umów ubezpieczenia, samodzielnie podejmują decyzje w zakresie zawierania umów ubezpieczenia z producentami rolnymi. Umowa ubezpieczenia jest umową cywilno-prawną zawieraną dobrowolnie przez obie strony umowy.

Ponadto aktualnie konsultowany jest projekt Wytycznych szczegółowych dotyczących przyznawania, wypłaty i zwrotu pomocy dla interwencji I.12.2 Dofinansowanie funduszy wzajemnościowych w ramach PS WPR. W projekcie Wytycznych proponuje się 70% dofinansowanie kosztów tworzenia funduszy wzajemnościowych w formie małych towarzystw ubezpieczeń wzajemnych lub związków wzajemności członkowskiej w ramach istniejących towarzystw ubezpieczeń wzajemnych oraz refinansowanie przez pierwsze trzy lata 70% wypłaconych odszkodowań przez nowo utworzone fundusze wzajemnościowe. Powyższe zapobiegnie zmniejszeniu dochodów producentów rolnych w przypadku wystąpienia niekorzystnych zjawisk atmosferycznych lub spadkowi cen produktów rolnych.

Z wyrazami szacunku

wz. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Jacek Czerniak
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

- (1) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczącego wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylającego dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG (Dz. Urz. UE L 309 z 24.11.2009, str. 1 z późn. zm.).
- (2) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniające i uchylające niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt („Prawo o zdrowiu zwierząt”) (Dz.U.UE.L.2016.84.1).
- (3) ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 367 i 1019).
- (4) ustawa z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2025 r. poz. 251).